

Kedves Erasmus-tagok, barátaink és támogatóink, szeretettel meghívjuk Önt, kedves családját és barátait a következő nyilvános rendezvényünkre:

Szerdán, 2015. április 29-én, 19-órákor a Bruder Klaus Kirche nagytermében, Stuttgart, Albert-Schäffle-Str. 30.

Az előadás címe: Eötvös Loránd, a fotográfus nyomában a Dolomitokban

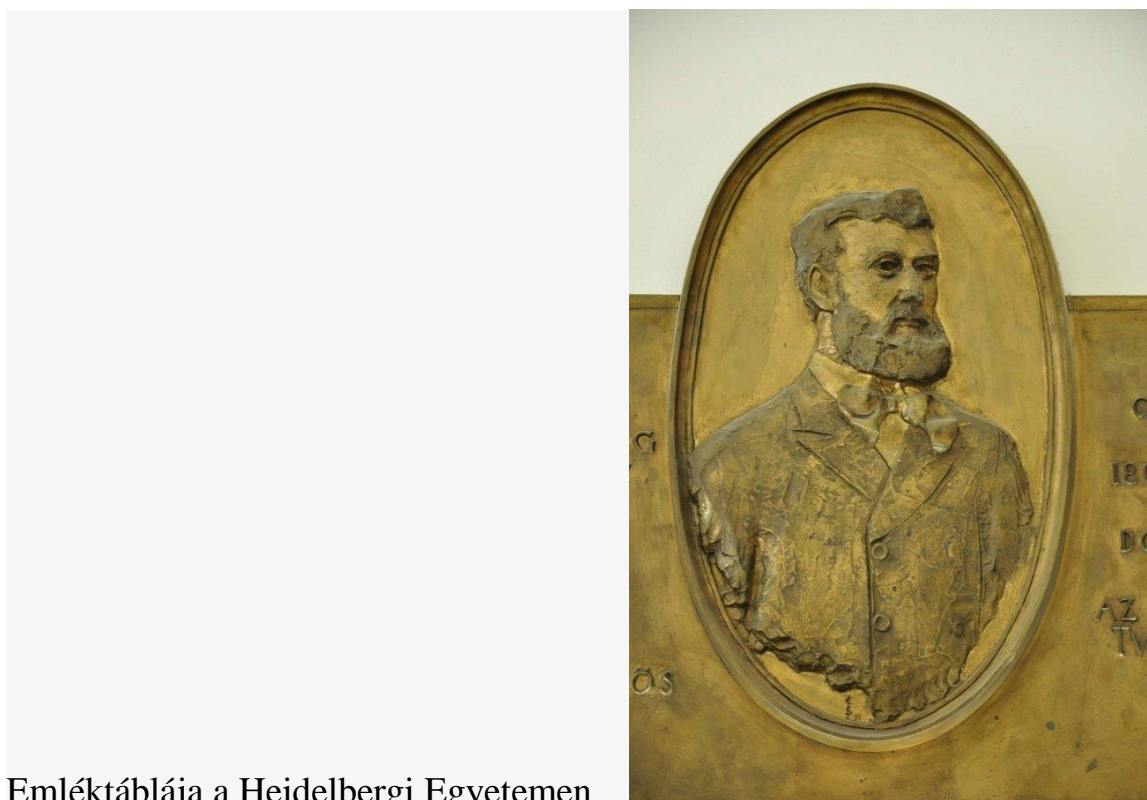
Előadó: Dr-Ing. Perneczky László

báró Eötvös Loránd (Roland, baron von Eötvös)

Fizikus, báró Eötvös József (író és politikus) fia, Pesten született 1848. július 27-én. A piaristák pesti gimnáziumában érettségizett, majd a pesti egyetemen kezdte tanulmányait, amelyeket azután Königsbergben, majd Heidelbergben folytatott Franz E. Neumann, Gustav R. Kirchhoff és Robert W. Bunsen vezetése mellett.

1871-től a budapesti Pázmány Péter Tudománygyetemen tanított. 1878-tól a Kísérleti Fizikai Intézet vezetője volt. 1873-tól a Magyar Tudományos Akadémia levelező, 1883-tól rendes tagja. 1889-től 1905-ig az Akadémia elnöke volt. 1894/95-ben vallás- és közoktatásügyi miniszter volt. Számos egyetem díszdoktora, a Porosz Királyi Tudományos Akadémia kültagja, a francia Becsületrend kitüntettje (1881).

A kapillaritás jelenségével foglalkozott, 1886-ban felfedezte a folyadékok felületi feszültségének hőmérsékletfüggését leíró Eötvös törvényt. Az 1880-as évek végétől a gravitációs tér helyi változásainak mérésére érzékeny műszereket készített: ezek az Eötvös-inga, graviméter, gravitációs multiplikátor. 1890-ben kísérletileg igazolta a súlyos és tehetetlen tömeg azonosságát, amely Albert Einstein (1907 és 1916 között publikált) általános relativitáselméletének egyik kiindulópontja. 1904-ben fölismerete a Föld forgásának újabb bizonyítékát adó Eötvös effektust. Neve háromszor szerepelt sikertelenül a fizikai Nobel-díj jelöltjei között. 1919. április 8-án hunyt el Budapesten. (Einstein így emlékezik meg róla: „A fizikának egy fejedelme halt meg.”)

Emléktáblája a Heidelbergi Egyetemen

Dr-Ing. Perneczky László,

okl. gépész- és villamosmérnök, Ronkay díjas energiamérnök

1938-ban születtem, Keszthelyen, a „Magyar Tenger” partján. 1956-ban érettségiztem a kaposvári Táncsics Mihály gimnáziumban, majd két kitüntetéses mérnöki diplomát kaptam a Budapesti Műszaki Egyetemen (Gépészmérnöki Kar Hőerőgépész Szakán 1961-ben és Villamosmérnöki Kara Műszer- és Szabályozástechnikai Szakán 1967-ben), egyetemi doktori címemet ugyanott 1972-ben szereztem a "Numerikus analízis és számítógépek" tudományágból.

1961. július 1-től 1964. október 31.-ig a győri Északdunántúli Áramszolgáltató Vállalatnál (ÉDÁSZ) dolgoztam, előbb részt vettem a Soproni Hőerőmű, illetve az Alsószölnöki Vízermű létesítési munkáiban, majd másfél évig az ÉDÁSZ Győr I. sz. Erőmű kalorikus osztályvezetője voltam.

Ezután Budapestre kerültem tudományos területre. A Villamosenergiaipari Kutató Intézet (VEIKI) munkatársaként 1964. november 1. és 1973. december 14. között hőerőművek automatizált adatgyűjtési, irányítási (TURBOSTART gőzturbina indító automatika) és hőtechnikai (pl. hősémaszámító számítógépi program) K+F feladataival foglalkoztam.

1973. december 15.-én kerültem a Központi Fizikai Kutató Intézetbe, ahonnan 1998-ban mentem nyugdíjba, de tovább dolgoztam egyre csökkenő munkaidővel, majd megbízással szerződéssel 2014-ig. A KFKI Atomenergia Kutató Intézet Termohidraulikai Laboratóriumában fő kutatási területem a VVER-440 típusú nyomottvizes atomerőmű nukleáris biztonságát meghatározó termohidraulikai folyamatok mind kísérleti, mind elméleti, analitikai vizsgálata volt. Az előbbi elsősorban a Paksi Atomerőmű primer hűtőkörének modellezésére a Laboratóriumunkban létesített PMK-2 berendezésre alapozott kutatásokat, az utóbbi pedig a számítógépi kódokkal, előbb a német BRUCH-D, majd az amerikai fejlesztésű RELAP4 és RELAP5 rendszer kódok és kódverziók hazai bevezetése és az azokkal történő elemzéseket jelenti.

1979. szeptember 10-től a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség ösztöndíjával 15 hónapot a karlsruhei Kernforschungszentrumban töltöttem, a Projekt Nucleare Sicherheit keretében az említett kódokkal ismerkedtem és alkalmazási tapasztalatokat szereztem.

Visszatérve a KFKI-ba különböző hazai és nemzetközi együttműködésben szervezett projekteken vettem részt. Említésre méltóak:

Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) RER/9/004 projektje (1983-93);

NAÜ és a KFKI-AEKI közös nemzetközi kódverifikációs gyakorlata (Standard Problem Exercises -1985-94) 25 ország 40 intézete kutatóinak részvételével;

AGNES projekt a Paksi Atomerőmű biztonságának újraértékelésére (1991-94);

Biztonságnövelő Intézkedések a Paksi Atomerőműben (1993- 2004);
USA-NRC CAMP projektje a RELAP5 kód nemzetközi testelésére (1993-2002);
A Paksi Atomerőmű Végleges Biztonsági Jelentése (VBJ) Projekt (2000-2008);
A Paksi Atomerőmű teljesítménynövelése projekt (2004-2010);
A Paksi Atomerőmű élettartam hosszabbítási projekt (2008-2012);

Publikációim: 1 magyar és 2 angol nyelvű könyvben társszerző, 17 folyóirat cikk, mintegy 70 konferencia előadás (többsége angol nyelvű), több száz reaktor biztonsági elemzésről készült, részben angol nyelvű jelentés.

Külön említésre érdemes még a 2 hetes USA tanulmány utam 1996. márciusában, amelynek keretében részt vettem és 1-1 előadás tartottam az ICON-4 konferencián New Orleans-ben, illetve a RELAP5 International Users Seminar-on Dallasban, valamint látogatás College Station-ben a Texas A&M University-n, ott Y. Hassan professzor doktoriskolájának szeminárium tartása a VVER-440-es reaktorokhoz kapcsolódó kutatásokról.

Amatőr zenei pályafutásom (zenekari közreműködés hegedű, majd brácsa szólamban) mérföldkövei:

a Műegyetemi Zenekar kottatárosa, majd ifjúsági titkára (1957-61);
1958-tól két rövidebb megszakítással mintegy 35 éven át az 1993. novemberében a 40. éves jubileumi hangversenyét követően megszűnt ÉDOSZ Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar tagja;
1979-80-ban a karlsruhei Műegyetemen a Symphonieorchester an der Universität Karlsruhe, valamint a Kernforschungszentrum kamarazenekara tagja voltam (1-1 hangfelvétel);
1994-től a Koncertmuzsika Zenekar tagja, majd alelnöke;
2004-től az Alapítvány a Koncertmuzsika Zenekaráért kutatóriumának elnöke;
végül nemzetközi kapcsolataim révén 1987-től tagja voltam a 2014. december 31-én megszűnt, a német atomtechnikusok és energetikai szakemberek kamarazenekarának, a Camerata Nucleare - Kammerorchester der deutschen Energiewirtschaft e.V.-nak, amellyel 74 koncert (1 A, 2 CH, 1 ES, 3 F, 67 D, utóbbiban 28 KTG Jahrestagung Kerntechnik, 12 jótékonysági koncert), és 6 CD felvétel közreműködője voltam.

1966-ban megnősültem. Jelenleg özvegy vagyok, feleségem, néhai Csabai Andrea 2012-ben hunyt el. Vejem és Andrea lányom, Marcell unokám Kaposváron él.

EÖTVÖS LORÁND, A FOTOGRÁFUS NYOMÁBAN A DOLOMITOKBAN (ALIG ISMERT KULTÚRTÖRTÉNETI ÉRDEKESSÉGEK).

Dr-Ing. Prerneczky László (Budapest)

Az előadás rövid összefoglalója:

Eötvös Loránd (1848 - 1919) a magyar tudománytörténet egyik legnagyobb alakja. Neve fizikai mértékegységet jelöl (a nehézségi erőter változásának egysége), több természeti jelenséget is elneveztek róla. Halála után intézmények sora vette fel nevét. Nevét kráter a Hold túloldalán és a „12301 Eotvos” rendszámú kisbolygó is őrzi. Sokoldalú egyénisége elbűvölte kortársait. Mégis tudományos eredményeinél büszkébb volt sport teljesítményeire, aminek elismeréséért rajongói az olaszországi Dolomitokban hegycsúcsot és egy csorbát (kis hágó) neveztek el róla. A hegymászás klasszikus korában nem maradt le a legjobb német és osztrák hegymászók mögött. Eötvös rendszeresen a dél-tiroli Dolomitokban töltötte nyári szabadságát, 40 éven át egy és ugyanazon helyen, Schluderbachban. Ez volt hegymászó expedícióinak kiindulópontja is, azaz hegymászásai teljesen összefonódtak Schluderbachhal.

Azt viszont nagyon kevesek tudják, hogy kiváló fotográfus is volt. Az interneten - az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet jóvoltából - ezt olvashatjuk: “A tájnak, különösen a sziklás hegycsúcsoknak ihletett fotográfusa volt. Művészi értékű felvételein kirándulásainak, hegymászó expedícióinak helyszíneiben gyönyörködhetünk. A majd 100 éves felvételek sokszor meghökkentően jó minőségben maradtak ránk. ... Ezeknek a felvételeknek a nagy része is a Dolomitokban készült. Hogy pontosan hol, azt sajnos nem tudjuk. Eötvös Loránd nemcsak fényképezte ezeket a csúcsokat, hanem a legtöbbet meg is mászta. ... Eötvös fényképeinek helyszínei, és a rajta szereplő emberek neve néhány kivételtől eltekintve ismeretlenek. Ha Ön a képeket nézegetve ismert helyekre, vagy esetleg személyekre talál, kérjük, hogy tudassa velünk.”

2003. június 22. és 28. között feleségemmel egy hetet dél-tiroli – teljesen véletlenül az említett – Schluderbachban töltöttünk, amely egykor az osztrák-magyar monarchiához tartozott, ma Olaszország része. Indulás előtt csak két nappal találtam rá az interneten Eötvös nevére és a fent idézettekre. De csak visszatérve, itthon tártam fel az Internet, az „Eötvös Loránd Virtuális Múzeum” mindazokat a titkokat, amelyeket jobb lett volna még indulás előtt megismerni. Ide még egyszer el kellett mennünk. Öt év múlva, 2008-ban (ismét június utolsó hetében) jutottunk el újra Schluderbachba, - de már felkészülve Eötvös Loránd kinyomtatott mintegy harminc felvételével és digitális fényképezőgéppel.

Az előadásom sok-sok kép segítségével mutatja be Eötvös hegymászó expedícióinak helyszínét, környezetét, és azt is, hogy hogyan sikerült Eötvös Loránd 10, kb. 110 éves felvételének pontos helyét beazonosítani.

Schluderbach (Eötvös L. 1910 körül)

P. L. 2008.

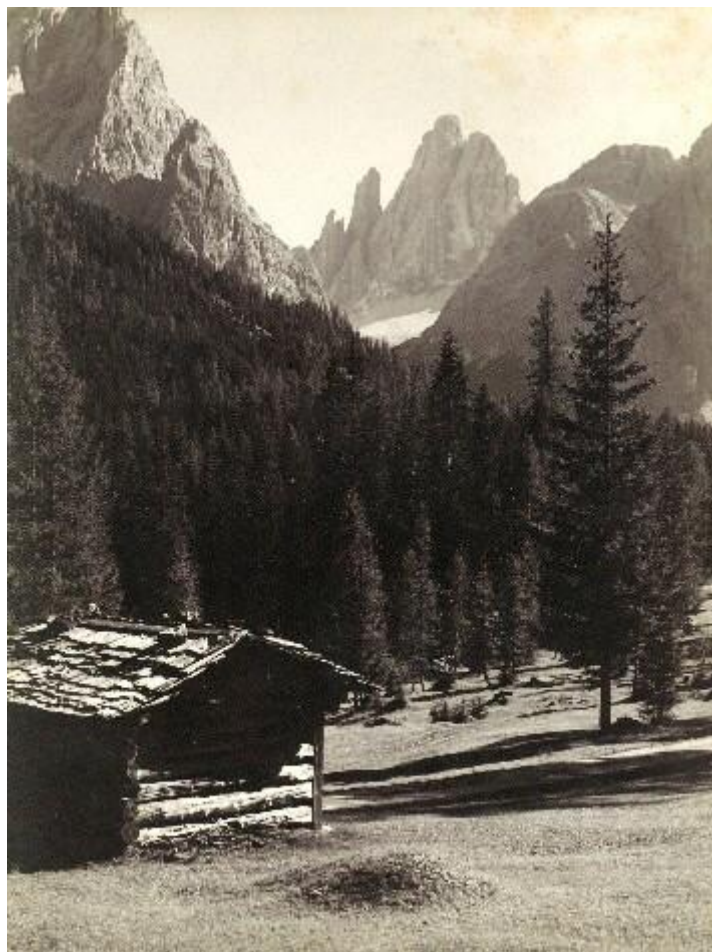
Schluderbach (Eötvös L. 1910 körül)

Schluderbach (P. L. 2008)

Alpesi táj (Eötvös L.,1910 körül)

Dolomitenhof, hátul a Zwölferkofel (P.L. 2008)

Zwei Wölferkofel ?? (Eötvös L.)

Zwölfwerkofel oldalról (P. L. 2008)

Cima Eötvös (képeslapon)

Másik képeslap az Eötvös-csúcs megnevezése nélkül

